

HRVATSKI SABOR

KLASA: 452-01/20-01/02

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 9. ožujka 2020.

Hs**NP*452-01/20-01/02*65-20-02**Hs

P.Z. br. 853

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o reguliranju položaja ugovornih strana u ugovorima sklopljenim sa stranim vjerovnikom, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Miro Bulj, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 6. ožujka 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će predlagatelj prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zastupnik Miro Bulj

Zagreb, 06.03.2020 godine

Hs**NP*452-01/20-01/02*6531-20-01**Hs

P.Z. br. 853

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 06-03-2020	
Klasifikacijska oznaka: 452-01/20-01/02	Org. jed.: 65
Uredbeni broj: 6531-20-01	Pril.: 2
	Vrij.: 01

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o reguliranju položaja ugovornih strana u ugovorima sklopljenim sa stranim vjerovnikom, s konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14. – Odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17. i 29/18) podnosim Prijedlog zakona o reguliranju položaja ugovornih strana u ugovorima sklopljenim sa stranim vjerovnikom, s konačnim prijedlogom zakona.

Navedeni Prijedlog zakona u Hrvatskom saboru obrazložiti će zastupnik Miro Bulj.

Zastupnik

Miro Bulj

ZASTUPNIK MIRO BULJ

**PRIJEDLOG ZAKONA O REGULIRANJU POLOŽAJA UGOVORNIH STRANA U UGOVORIMA
SKLOPLJENIM SA STRANIM VJEROVNIKOM, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2020. godine

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1., a u svezi s odredbom članka 63. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Polazeći od činjenice da je Republika Hrvatska demokratska, socijalna i gospodarska država sukladno odredbama Ustava Republike Hrvatske (čl.1., čl. 49., st.3. Ustava), te da su sloboda, jednakost, socijalna pravda, vladavina prava, između ostalih temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava, da zakoni moraju biti doneseni u skladu s Ustavom (čl. 5.st.1.), te da su u Republici Hrvatskoj svi pred zakonom jednaki (čl. 14.st.2.), da se slobode i prava mogu ograničiti samo zakonom da bi se mogli zaštititi sloboda i prava drugih ljudi, te pravni poredak, javni moral i zdravlje (čl.16.st.1.), da onaj tko se ogriješi o odredbe Ustava o ljudskim pravima i temeljnim slobodama osobno je odgovoran i ne može se opravdati višim nalogom (čl. 20.), da su svi državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti (čl. 26.), da je dom nepovrediv (čl. 34.st.1.), da se svakome jamči štovanje i pravna zaštita njegovog osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti (čl. 35.), da država potiče gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana (čl. 49.st.3.)

Isto tako uzimajući u obzir da je Republika Hrvatska od 01.07.2013.g. članica Europske unije pa je stoga pravna stečevina (*acquis communautaire*) Europske unije dio hrvatskog prava uključujući Uredbe, Direktive, te odluke Suda Europske unije čije odluke nacionalni sudovi moraju uvažavati i istih se pridržavati prilikom donošenja odluka

Prije 01.07.2013.g., odnosno prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska je temeljem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između RH s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica s druge strane, Republike Hrvatska izrazila je opredjeljenje da svim sredstvima pridonese političkoj, gospodarskoj i institucionalnoj stabilizaciji i u Hrvatskoj i u regiji osobito povećanjem suradnje na području pravosuđa, te opredjeljenje za poštivanje ljudskih prava i vladavine prava, ista je bila dužna uskladiti svoje

nacionalno pravo sa pravnom stečevinom Europske unije, prilagoditi svoje propise, te tumačiti i primjenjivati iste sukladno pravnoj stečevini Europske unije.

Posebno je nadalje potrebno, a vezano za prijedloga ovog Zakona, uvažiti i slijedeće

-odredbe Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5.travnja 1993.. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima čiji je cilj zaštita potrošača sprječavanje kontinuiranog korištenja nepoštenih ugovornih odredaba u ugovorima i osobita zaštita potrošača, te uzeti u obzir i dosadašnju praksu Suda Europske unije u predmetima koji su se odnosili na ugovore o kreditu u stranoj valuti i nepoštene ugovorne odredbe donesene u predmetima C-26/13 od 30.04.2014.g., presude u spojenim predmetima C-154/15, C-307/15 i C-308/15 od 21. 12.2016.g., C-186/16, C-51/17, C-126/17, C-119/17, C-118/17 od 14. ožujka 2019.g., C-260/18 i druge.

- dosadašnju praksu hrvatskih sudova osobito odluke donesene u kolektivnom sporu za zaštitu potrošača u kojem su tuženici 8 hrvatskih banaka i to slijedeće odluke: presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br.: **P-1401/12** od 4.07.2013.g., odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br.: **PŽ-7129/13** od 13.06.2014.g. i posl.br.: **PŽ-6632/2017** od 14. 06. 2018.g., odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske posl.br.: **Revt-249/14** od 9.04. 2015.g., posl.br.: **Rev-2245/2017** od 20.03.2018.g. i **Rev-2868/2018** od 12.02.2019.g., odluke **Ustavnog suda Republike Hrvatske** posl.br.: **U-III-2521/2015, U-III-2536/2015, U-III-2547/2015, U-III-2565/2015, U-III-2603/2015, U-III-2604/2015, U-III-2605/2015** od 13.12. 2016.g. u kojim odlukama je utvrđeno da su vjerovnici počinili povredu kolektivnih interesa i prava dužnika, na način da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora trgovci nisu dužnike u cijelosti informirale o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine br.: 96/03) i to člancima 81., 82, i 90., te odredbama kasnije važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine br.: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09) i to člancima 96. I 97., te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine

broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 – ZOO/91), te Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 – ZOO/05)

- činjenicu da je nakon sklapanja ugovora sa stranim vjerovnikom na jeziku različitom od materinjeg jezika dužnika, sa djelomičnim neovjerenim prijevodom na hrvatski jezik, da se o odredbama ugovora između ugovornih strana nije uopće pregovaralo, da je dužnik potpisao adhezioni ugovor koji je sastavio isključivo strani vjerovnik, te da dužniku nije uručen otplatni plan ili opći uvjeti poslovanja na njegovom materinjem jeziku, a što je predstavljalo nepredvidivo financijsko opterećenje za korisnike kredita i njihove obitelji,

- da su prethodno opisanim ugovorima o kreditima sa stranim vjerovnicima narušeni gospodarski napredak i socijalno blagostanje hrvatskih građana, obzirom da je posljedično zbog toga došlo do osiromašenja građana, ugrožavanja temelja njihove egzistencije, zbog čega su građani došli u položaj financijske prezaduženosti i financijskog, dužničkog ropstva u odnosu na stranog vjerovnika, što se direktno odražava na hrvatskog gospodarstvo obzirom na slabljenje potrošnje i manjak novčanih sredstva koja bi ubrzala gospodarski rast u Republici Hrvatskoj,

- činjenicu da je Zakonom o obveznim odnosima propisano da su predmet i cijena bitni sastojci ugovora i da je posljedica apsolutne ništetnosti ugovora da svaka strana treba vratiti drugoj ono što je primila/stekla temeljem takvog ništetnog ugovora,

Zbog svega navedenog kako bi se korisnicima kredita kao dužnicima osigurala adekvatna i djelotvorna pravna zaštita, te omogućila puna restitucija (naknada) onoga što su za vrijeme trajanja ugovora sklopljenih s bankama i drugim pravnim subjektima kao kreditorima koji su u sebi sadržavali nepoštene odredbe koje se odnose na pregovaranje i informacije vezane za preuzimanje obveze smatram potrebnim predložiti i donijeti predloženi Zakon.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku iz osobito opravdanih razloga, s obzirom da se predloženim Zakonom regulira vrlo osjetljiva materija, jer je pravnim poslovima čija se ništetnost traži došlo do oštećenja većeg broja građana.

Najveća hitnost je u činjenici da su ovrhe na nekretninama koje su bile odgođene do okončanja parničnog postupka za utvrđenje ništetnosti ugovora, sada nakon presude Suda Europske unije u predmetu Milivojević, sve nastavljene i zakazane su deložacije, iako se i dalje vode postupci za poništaj ugovora o kreditu.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O REGULIRANJU POLOŽAJA UGOVORNIH STRANA U UGOVORIMA SKLOPLJENIM SA STRANIM VJEROVNIKOM

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovaj Zakon se primjenjuje na ugovore o kreditima, odnosno druge ugovore definirane u čl. 2. Ovog Zakona, sklopljene između dužnika hrvatskog građanina-fizičke osobe, pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i stranog vjerovnika koji nema prebivalište, sjedište niti podružnicu Republici Hrvatskoj, osim na ugovore koje je kao dužnik sklopila:

- Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave,
- pravna osoba kojoj je na dan sklapanja ugovora vlasnik ili pretežit vlasnik Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave,
- pravna osoba koja je na dan sklapanja ugovora proračunski ili izvanproračunski korisnik državnog proračuna ili proračuna jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave

(2) Ovaj Zakon se primjenjuje i na druge pravne poslove sklopljene u Republici Hrvatskoj između dužnika i vjerovnika koji su nastali kao posljedica ili se temelje na ugovoru o kreditu iz stavka 1. ovoga članka.

Značenje izraza

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona izraz:

- „dužnik“ označava fizičku ili pravnu osobu kojoj je ugovorom o kreditu, odobren kredit u u stranoj valuti (korisnik kredita), odnosno osobu koja je u korist osobe kojoj je odobren kredit (korisnik kredita) sudjelovala kao sudužnik, založni dužnik, založni sudužnik ili jamac, te njihove pravne slijednike
- „strani vjerovnik“ označava pravnu ili fizičku osobu koja nema prebivalište, sjedište niti podružnicu Republici Hrvatskoj koja je ugovorom o kreditu ili drugim ugovorom naznačenim u ovom članku 2. treća alineja, dužniku (korisniku kredita), odobrila kredit u stranoj valuti
- „strana valuta“ označava svaku valutu u kojoj je ugovoren i isplaćen iznos kredita, zajam koja je različita od hrvatske kune
- „ugovor o kreditu u stranoj valuti“ označava ugovor o kreditu, ugovor o zajmu, ugovor o leasingu ili drugi ugovor kojim je strani vjerovnik odobrio dužniku određeni iznos novčanih

sredstava u stranoj valuti, a dužnik se obvezao plaćati ugovorene kamate i iskorišteni iznos novca vratiti u vrijeme i na način kako je ugovoreno sve u stranoj valuti

-„strano pravo“označava pravo svake druge države koja je različito od prava države u kojoj dužnik ima prebivalište odnosno sjedište

Položaj ugovornih strana

Članak 3.

(1) Ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnom propisima ili moralu društva ništetan je. Ugovori o kreditu kojem je ugovorena isključiva primjena prava strane države, i to države sjedišta stranog vjerovnika, sklopljeni između dužnika i vjerovnika su ništetni u cijelosti, jer su protivni moralu društva, i prisilnim propisima, iz razloga što ugovaratelj kao korisnik kredita i slabija ugovorna strana u trenutku sklapanja ugovora ne zna ili ne može znati posljedice obveze koju preuzima

(2) Ništetnost se može isticati u odnosu na sve ugovore koji su inicijalno sastavljeni na stranom jeziku različitog od službenog jezika države prebivališta odnosno sjedišta dužnika, te koji sadrže nepoštenu odredbu kojom je ugovorena primjena isključivo stranog prava i to prava države sjedišta stranog vjerovnika, o kojoj odredbi korisnik kredita kao slabija ugovorna strana u trenutku sklapanja ugovora ne zna ili ne može znati posljedice obveze koju preuzima, kao i u slučaju ako dužnik i vjerovnik nisu izravno pojedinačno pregovarali o pojedinim odredbama ugovora o kreditu prije sklapanja ugovora o kreditu, a da prilikom sklapanja ugovora o kreditu dužniku nisu pružene osnovne informacije koje su potrebne za preuzimanje obveze.

(3) Smatra se da odredbe ugovora iz čl.1. koje se odnose na ugovaranje isključivo prava strane države, i to države sjedišta stranog vjerovnika, imaju za posljedicu znatnu neravnotežu na štetu korisnika kredita, pa takvo ugovaranje ima za posljedicu ništetnost ugovora u cijelosti iz prethodnog stavka 1. ovog članka.

(4) Dužnik ima pravo isticanjem ništetnosti izaći iz ugovornog odnosa ukoliko je ugovor sastavljen na stranom jeziku i u ugovoru je ugovorena primjena stranog prava, i/ili iz ugovora o kreditu nije jasno i nesporno vidljivo tko je (imenom ,prezimenom i označenom funkcijom) od strane i u ime stranog vjerovnika potpisao ugovor o kreditu, kao i u slučaju kada Opći uvjeti poslovanja stranog vjerovnika nisu uručeni dužniku, ili ukoliko su uručeni samo na službenom jeziku države sjedišta vjerovnika bez prijevoda na jezik službeni jezik države prebivališta/sjedišta dužnika.

(5) Ukoliko je dužnik za pregovore i pomoć oko sklapanja ugovora iz čl.1. koristio usluge posrednika, presumira se da dužnik i vjerovnik nisu izravno pojedinačno pregovarali o pojedinim odredbama ugovora , prije sklapanja ugovora o kreditu, kao niti da prilikom

sklapanja ugovora o kreditu dužniku nisu pružene osnovne informacije koje su potrebne za preuzimanje obveze.

Članak 4.

- (1) Na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba.
- (2) Pravo na isticanje ništetnosti ne gasi se, neovisno kada je ugovor sklopljen, odnosno kada je pravni odnos nastao, niti da li je ugovorni odnos u trajanju ili je završen.
- (3) Nakon pravomoćnog utvrđenja ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora.
- (4) Ugovaratelj koji je odgovoran za sklapanje ništetnog ugovora odgovoran je svome suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti, te je dužan stečeno bez osnove vratiti zajedno sa zakonskim zateznom kamatom tekucim od svake pojedine uplate pa do isplate.
- (5) Odgovornost ugovaratelja se presumira u slučaju kad je ugovor sklopljen prema unaprijed otisnutom sadržaju, ili kad je ugovor na drugi način pripremila i predložila jedna ugovorna strana i to vjerovnik .
- (6) Ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane, te ne može konvalidirati konverzijom u drugi ugovor, odnosno sklapanjem dodatka ili aneksa tom ništetnom ugovoru.

Položaj ugovornih strana u pogledu valjanosti drugih pravnih poslova

Članak 5.

- (1) Javnobilježnički akt sklopljen na osnovi ili u vezi s ugovorom iz članka 3. ovoga Zakona je ništetan.
- (2) Ništetan je upis založnog prava u korist vjerovnika kao sredstva osiguranja povrata kredita, koji je izvršen temeljem ništetnog ugovora iz članka 3. ovoga Zakona.
- (3) Ništetne su ovršne i vjerodostojne isprave izdane u korist vjerovnika kao sredstva osiguranja povrata kredita koji je u vezi s ništetnim ugovorom iz članka 3. ovoga Zakona.
- (4.) Dužnik, odnosno založni vjerovnik ovlašten je zatražiti brisanje založnog prava i predaju, odnosno vraćanje svih ugovorenih sredstava osiguranja povrata kredita.

Procesne odredbe

Članak 6.

(1) U postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona, a osobito pri određivanju rokova i ročišta, sud će uvijek obraćati osobitu pažnju na potrebu hitnog rješavanja sporova.

(2) U postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona rok za odgovor na tužbu je trideset dana.

(3) U sporovima pokrenutim temeljem ovog zakona koje pokreće korisnik kredita, ako zakonom nije određen kraći rok, ročište za glavnu raspravu mora se održati u roku od trideset dana od dana primitka odgovora na tužbu.

(4) U postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u roku od godine od dana podnošenja tužbe.

Postupci u tijeku

Članak 7.

(1) U postupku u parnicama pokrenutim prije stupanja na snagu ovog Zakona postupak pred prvostupanjskim sudom mora se na izričit zahtjev tužitelja vratiti u fazu prethodnog postupka radi objektivne preinake tužbenog zahtjeva u skladu sa pravom tužitelja na postavljanje zahtjeva za utvrđenjem ništetnosti cijelog ugovora i zahtjevom za potpunu restituciju temeljem ovog zakona.

(2) Zahtjev za vraćanje postupka u fazu prethodnog postupka tužitelj može postaviti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, i u tom slučaju sud će dopustiti objektivnu preinaku tužbenog zahtjeva u smislu ovog članka, neovisno protivi li se tome tuženik.

(3) U parnicama koje se nalaze u žalbenom postupku pred drugostupanjskim sudom pa žalbi tužitelja kojem je odbijen zahtjev za ništetnost cijelog ugovora, drugostupanjski sud će po službenoj dužnosti pazeći na ništetnost ugovora, ukinuti prvostupanjsku presudu i vratiti pravostupanjskom sudu na ponovno postupanje sukladno odredbama ovog Zakona.

Pravomoćno okončani postupci

Članak 8.

(1) U postupku u parnicama radi proglašenja ništetnosti ugovora pravomoćno okončanim prije stupanja na snagu ovog zakona, a koje su dovršene donošenjem presude kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja, tužitelj ima pravo u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona postaviti prijedlog za ponavljanje postupka pred prvostupanjskim sudom, temeljem odredaba ovog Zakona i donošenje ovog zakona se smatra dodatnim razlogom, koji je propisan posebnim propisom za ponavljanje postupka pored razloga propisanih u čl.421. i čl. 422. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 84/2008., 123/2008., 57/2011., 148/2011. - pročišćeni tekst, 25/2013., 28/2013., 89/2014.).

(2) Prilikom ponavljanja postupka sud će postupati sukladno odredbama ovog Zakona i Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 84/2008., 123/2008., 57/2011., 148/2011. - pročišćeni tekst, 25/2013., 28/2013., 89/2014.)

Obustava ovrhe

Članak 9.

Po pravomoćnosti presude o utvrđenju ništetnosti ugovora o kreditu, ovršni postupak pokrenut protiv dužnika pred sudom ili pred Financijskom agencijom obustavlja se na prijedlog dužnika.

Zaštita od ovrhe

Članak 10.

(1) Ako se radi ostvarenja tražbine iz ugovora o kreditu , u smislu ovog Zakona, vodi ovršni postupak protiv dužnika koji je podignuo tužbu radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu ili utvrđenja ništetnosti pojedinih nepoštenih odredaba ugovora, sud će, na prijedlog dužnika, odgoditi ovrhu do pravomoćnog okončanja postupka radi utvrđenja ništetnosti, ne ispitujući postojanje drugim zakonima propisanih pretpostavki o odgodi ovrhe na prijedlog ovršenika.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka ovrhovoditelj ne može uvjetovati odgodu ovrhe davanjem jamčevine.

(3) Prijedlog za odgodu ovrhe dužnik kao ovršenik može zatražiti neovisno o tome je li podnio prijedlog za odgodu ovrhe u ovršnom postupku koji je u tijeku na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Sud je dužan donijeti rješenje o odgodi ovrhe u roku petnaest dana od dana zaprimanja prijedloga dužnika za odgodom ovrhe, u smislu ovog Zakona.

Članak 11.

(1) U slučaju da je prije donošenja ovog Zakona došlo do prodaje nekretnine dužnika vjerovniku, po prijedlogu dužnika koji je pokrenuo parnični postupak radi proglašenja ništetnosti ugovora o kreditu, odnosno proglašenja ništetnosti pojedinih odredaba ugovora koje čine bitne sastojke ugovora, sud mora donijeti rješenje o odgodi ovrhe i deložacije iz prodane nekretnine do pravomoćnog okončanja parničnog postupka za utvrđenje ništetnosti, odnosno djelomične ništetnosti ugovora, u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva za odgodom ovrhe, ne ispitujući pri tome drugim zakonima propisane pretpostavke za odgodu ovrhe.

(2) U roku od osam dana kada presuda o proglašenju ništetnosti ugovora postane pravomoćna, vjerovnik je dužan vratiti pravo vlasništva nekretnine koja je oduzeta dužniku u ovršnom postupku ukoliko je nekretnina i dalje u vlasništvu vjerovnika.

(3) Ukoliko je nekretnina u ovršnom postupku prodana trećoj osobi koja nije znala niti je mogla znati da se vodi postupak radi utvrđenja ništetnosti ugovora, vjerovnik je dužan vratiti dužniku cjelokupni iznos tržišne vrijednosti nekretnine na dan pravomoćnosti presude za ništetnost ugovora o kreditu, umanjen za iznos eventualnog dugovanja prema vjerovniku, koji se odnosi na preostalu razliku iznosa koji je dužnik do dana donošenja presude od vjerovnika primio, i iznosa koji je vratio vjerovniku.

(4) Tržišna vrijednost nekretnine utvrđuje se u parničnom postupku pokrenutim od strane dužnika protiv vjerovnika, radi isplate razlike vrijednosti nekretnine prodane u ovršnom postupku proizašlom iz ništnog ugovora, a teret troškova procjene snosi vjerovnik kao nesavjesna ugovorna strana koja je kriva za sklapanje ništnog ugovora.

(5) Sud će neovisno o izvršenoj uplati predujma od strane vjerovnika, a na teret vjerovnika, provesti vještačenje radi procjene nekretnine.

(6) Postupak radi isplate razlike vrijednosti nekretnine mora biti pravomoćno dovršen u roku jedne godine od podnošenja tužbe.

(7) Dužnik koji pokreće parnični postupak radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu u smislu članka 3. ovog Zakona, odnosno bilo koji postupak predviđen ovim Zakonom oslobođen je plaćanja sudskih pristojbi.

Posljedice Zakona

Članak 12.

(1) Svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju ništetnog ugovora, a vjerovnik je dužan omogućiti dužniku punu restituciju na način predviđen u prethodnim člancima 6.i 7. ovog Zakona, a ako to nije moguće ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, dužna je dati odgovarajuću naknadu u novcu prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke.

(2) Vjerovnik, kao nepoštenu ugovornu stranu koja je u svoje tipizirane obrasce ugovora o kreditu stavljala nepoštene ugovorne odredbe, ima pravo samo na povrat glavnice isplaćene dužniku po osnovi ništetnog ugovora.

Članak 13.

(1) Za sve ugovore u smislu ovoga Zakona, isključivo je mjerodavno pravo Republike Hrvatske, a sud će po tužbi za utvrđenje ništetnosti ugovora, ne ispitujući postojanje drugim zakonima propisanih pretpostavki primijeniti ovaj Zakon.

(2) Ovaj Zakon je *lex specialis* i *lex posterior* u odnosu na Zakon o potrošačkom kreditiranju (NN75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16), Zakon o parničnom postupku (NN 53/19, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 57/11, 25/13, 89/14), Ovršni zakon (112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17) , Zakon o sudskim pristojbama , Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 – ZOO/91), te Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 – ZOO/05) te stoga ima prednost u primjeni u odnosu na iste.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Ovaj Zakon ne utječe na dužnikova prava propisana posebnim zakonima ako su ona za njega povoljnija.

Članak 15.

(1) Ugovori o kreditu kojim je isključivo ugovorena primjena prava strane države u smislu ovoga Zakona sklopljeni do dana primanja Republike Hrvatske u Europsku Uniju između

dužnika sa prebivalištem/sjedištem u Republici HRvatskoj i stranog vjerovnika koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj, ništetni su od trenutka njihova sklapanja s posljedicama iz ovoga Zakona.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje

Članak 1.

U navedenom članku definira se predmet Zakona na način da se predloženi Zakon primjenjuje na ugovore o kreditima, odnosno druge ugovore definirane u čl. 2. ovog Zakona, sklopljene između dužnika hrvatskog građanina-fizičke osobe, pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i stranog vjerovnika koji nema prebivalište, sjedište niti podružnicu Republici Hrvatskoj, osim na ugovore koje je kao dužnik sklopila:

- Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave,
- pravna osoba kojoj je na dan sklapanja ugovora vlasnik ili pretežit vlasnik Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave,
- pravna osoba koja je na dan sklapanja ugovora proračunski ili izvanproračunski korisnik državnog proračuna ili proračuna jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave

Isto tako ovaj Zakon se primjenjuje i na druge pravne poslove sklopljene u Republici Hrvatskoj između dužnika i vjerovnika koji su nastali kao posljedica ili se temelje na ugovoru o kreditu iz ovog Zakona.

Članak 2.

U predloženom članku pojašnjava se značenje izraza korištenih u prijedlogu Zakona.

Članak 3.

U stavku 1. Definira se da je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnom propisima ili moralu društva ništetan. Ugovori o kreditu kojem je ugovorena isključiva primjena prava strane države, i to države sjedišta stranog vjerovnika, sklopljeni između dužnika i vjerovnika su ništetni u cijelosti, jer su protivni moralu društva, i prisilnim propisima, iz razloga što ugovaratelj kao korisnik kredita i slabija ugovorna strana u trenutku sklapanja ugovora ne zna ili ne može znati posljedice obveze koju preuzima

Prema stavku 2. ništetnost se može isticati u odnosu na sve ugovore koji su inicijalno sastavljeni na stranom jeziku različitog od službenog jezika države prebivališta odnosno sjedišta dužnika, te koji sadrže nepoštenu odredbu kojom je ugovorena primjena isključivo stranog prava i to prava države sjedišta stranog vjerovnika, o kojoj odredbi korisnik kredita kao slabija ugovorna strana u trenutku sklapanja ugovora ne zna ili ne može znati posljedice obveze koju preuzima, kao i u slučaju ako dužnik i vjerovnik nisu izravno pojedinačno pregovarali o pojedinim odredbama ugovora o kreditu prije sklapanja ugovora o kreditu, a da prilikom sklapanja ugovora o kreditu dužniku nisu pružene osnovne informacije koje su potrebne za preuzimanje obveze.

Dužnik ima pravo isticanjem ništetnosti izaći iz ugovornog odnosa ukoliko je ugovor sastavljen na stranom jeziku i u ugovoru je ugovorena primjena stranog prava, i/ili iz ugovora o kreditu nije jasno i nesporno vidljivo tko je (imenom, prezimenom i označenom funkcijom) od strane i u ime stranog vjerovnika potpisao ugovor o kreditu, kao i u slučaju kada Opći uvjeti poslovanja stranog vjerovnika nisu uručeni dužniku, ili ukoliko su uručeni samo na

službenom jeziku države sjedišta vjerovnika bez prijevoda na jezik službeni jezik države prebivališta/sjedišta dužnika.

Stavkom 5. se propisuje da ukoliko je dužnik za pregovore i pomoć oko sklapanja ugovora iz čl.1. koristio usluge posrednika, presumira se da dužnik i vjerovnik nisu izravno pojedinačno pregovarali o pojedinim odredbama ugovora , prije sklapanja ugovora o kreditu, kao niti da prilikom sklapanja ugovora o kreditu dužniku nisu pružene osnovne informacije koje su potrebne za preuzimanje obveze.

Članak 4.

U članku 4 se definira da na na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba. Pravo na isticanje ništetnosti ne gasi se, neovisno kada je ugovor sklopljen, odnosno kada je pravni odnos nastao, niti da li je ugovorni odnos u trajanju ili je završen. Nakon pravomoćnog utvrđenja ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora.

Navedenim člankom se također propisuje da ugovaratelj koji je odgovoran za sklapanje ništetnog ugovora odgovoran je svome suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti, te je dužan stečeno bez osnove vratiti zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od svake pojedine uplate pa do isplate. Odgovornost ugovaratelja se presumira u slučaju kad je ugovor sklopljen prema unaprijed otisnutom sadržaju, ili kad je ugovor na drugi način pripremila i predložila jedna ugovorna strana i to vjerovnik .

Ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane, te ne može konvalidirati konverzijom u drugi ugovor, odnosno sklapanjem dodatka ili aneksa tom ništetnom ugovoru.

Članak 5.

Člankom 5. se definira da je javnobilježnički akt sklopljen na osnovi ili u vezi s ugovorom iz članka 3. ovoga Zakona je ništetan. Ništetan je upis založnog prava u korist vjerovnika kao sredstva osiguranja povrata kredita, koji je izvršen temeljem ništetnog ugovora iz članka 3. ovoga Zakona. Ništetne su ovršne i vjerodostojne isprave izdane u korist vjerovnika kao sredstva osiguranja povrata kredita koji je u vezi s ništetnim ugovorom iz članka 3. ovoga Zakona. Dužnik, odnosno založni vjerovnik ovlašten je zatražiti brisanje založnog prava i predaju, odnosno vraćanje svih ugovorenih sredstava osiguranja povrata kredita.

Članak 6.

Člankom 6. propisuju se procesne odredbe na način da u postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona, a osobito pri određivanju rokova i ročišta, sud će uvijek obraćati osobitu pažnju na potrebu hitnog rješavanja sporova. U postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona rok za odgovor na tužbu je trideset dana.

U sporovima pokrenutim temeljem ovog zakona koje pokreće korisnik kredita, ako zakonom nije određen kraći rok, ročište za glavnu raspravu mora se održati u roku od trideset dana od dana primitka odgovora na tužbu.

U postupku u parnicama pokrenutim temeljem ovog zakona postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u roku od godine od dana podnošenja tužbe.

Članak 7.

Člankom 7. definira se primjena Zakona na postupke u tijek na način da se u parnicama pokrenutim prije stupanja na snagu ovog Zakona postupak pred prvostupanjskim sudom mora se na izričit zahtjev tužitelja vratiti u fazu prethodnog postupka radi objektivne preinake tužbenog zahtjeva u skladu sa pravom tužitelja na postavljanje zahtjeva za utvrđenjem ništetnosti cijelog ugovora i zahtjevom za potpunu restituciju temeljem ovog zakona.

Zahtjev za vraćanje postupka u fazu prethodnog postupka tužitelj može postaviti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, i u tom slučaju sud će dopustiti objektivnu preinaku tužbenog zahtjeva u smislu ovog članka, neovisno protiv li se tome tuženik.

U parnicama koje se nalaze u žalbenom postupku pred drugostupanjskim sudom pa žalbi tužitelja kojem je odbijen zahtjev za ništetnost cijelog ugovora, drugostupanjski sud će po službenoj dužnosti pazeći na ništetnost ugovora, ukinuti prvostupanjsku presudu i vratiti pravostupanjskom sudu na ponovno postupanje sukladno odredbama ovog Zakona.

Članak 8.

Člankom 8. definira se primjena Zakona na pravomoćno okončane postupke na način da se u parnicama radi proglašenja ništetnosti ugovora pravomoćno okončanim prije stupanja na snagu ovog zakona, a koje su dovršene donošenjem presude kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja, tužitelj ima pravo u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona postaviti prijedlog za ponavljanje postupka pred prvostupanjskim sudom, temeljem odredaba ovog Zakona i donošenje ovog zakona se smatra dodatnim razlogom, koji je propisan posebnim propisom za ponavljanje postupka pored razloga propisanih u čl.421. i čl. 422. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 84/2008., 123/2008., 57/2011., 148/2011. - pročišćeni tekst, 25/2013., 28/2013., 89/2014.). Prilikom ponavljanja postupka sud će postupati sukladno odredbama ovog Zakona i Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 84/2008., 123/2008., 57/2011., 148/2011. - pročišćeni tekst, 25/2013., 28/2013., 89/2014.)

Članak 9.

Člankom 9. definira se da se po pravomoćnosti presude o utvrđenju ništetnosti ugovora o kreditu, ovršni postupak pokrenut protiv dužnika pred sudom ili pred Financijskom agencijom obustavlja se na prijedlog dužnika.

Članak 10.

Člankom 10. predloženog Zakona propisuje se zaštita od ovrhe na način da ako se radi ostvarenja tražbine iz ugovora o kreditu, u smislu ovog Zakona, vodi ovršni postupak protiv dužnika koji je podignuo tužbu radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu ili utvrđenja ništetnosti pojedinih nepoštenih odredaba ugovora, sud će, na prijedlog dužnika, odgoditi

ovrhu do pravomoćnog okončanja postupka radi utvrđenja ništetnosti, ne ispitujući postojanje drugim zakonima propisanih pretpostavki o odgodi ovrhe na prijedlog ovršenika.

U tom slučaju ovrhovoditelj ne može uvjetovati odgodu ovrhe davanjem jamčevine.

Prijedlog za odgodu ovrhe dužnik kao ovršenik može zatražiti neovisno o tome je li podnio prijedlog za odgodu ovrhe u ovršnom postupku koji je u tijeku na dan stupanja na snagu ovog Zakona. U tom slučaju sud je dužan donijeti rješenje o odgodi ovrhe u roku petnaest dana od dana zaprimanja prijedloga dužnika za odgodom ovrhe, u smislu ovog Zakona.

Članak 11.

Predloženim člankom 11. propisuje se da u slučaju da je prije donošenja ovog Zakona došlo do prodaje nekretnine dužnika vjerovniku po prijedlogu dužnika koji je pokrenuo parnični postupak radi proglašenja ništetnosti ugovora o kreditu, odnosno proglašenja ništetnosti pojedinih odredaba ugovora koje čine bitne sastojke ugovora, sud mora donijeti rješenje o odgodi ovrhe i deložacije iz prodane nekretnine do pravomoćnog okončanja parničnog postupka za utvrđenje ništetnosti, odnosno djelomične ništetnosti ugovora, u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva za odgodom ovrhe, ne ispitujući pri tome drugim zakonima propisane pretpostavke za odgodu ovrhe.

U roku od osam dana kada presuda o proglašenju ništetnosti ugovora postane pravomoćna, vjerovnik je dužan vratiti pravo vlasništva nekretnine koja je oduzeta dužniku u ovršnom postupku ukoliko je nekretnina i dalje u vlasništvu vjerovnika.

Ukoliko je nekretnina u ovršnom postupku prodana trećoj osobi koja nije znala niti je mogla znati da se vodi postupak radi utvrđenja ništetnosti ugovora, vjerovnik je dužan vratiti dužniku cjelokupni iznos tržišne vrijednosti nekretnine na dan pravomoćnosti presude za ništetnost ugovora o kreditu, umanjen za iznos eventualnog dugovanja prema vjerovniku, koji se odnosi na preostalu razliku iznosa koji je dužnik do dana donošenja presude od vjerovnika primio, i iznosa koji je vratio vjerovniku.

U tom slučaju tržišna vrijednost nekretnine utvrđuje se u parničnom postupku pokrenutim od strane dužnika protiv vjerovnika, radi isplate razlike vrijednosti nekretnine prodane u ovršnom postupku proizašlom iz ništetnog ugovora, a teret troškova procjene snosi vjerovnik kao nesavjesna ugovorna strana koja je kriva za sklapanje ništenog ugovora.

U tom postupku sud će neovisno o izvršenoj uplati predujma od strane vjerovnika, a na teret vjerovnika, provesti vještačenje radi procjene nekretnine.

Postupak radi isplate razlike vrijednosti nekretnine mora biti pravomoćno dovršen u roku jedne godine od podnošenja tužbe.

Dužnik koji pokreće parnični postupak radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu u smislu ovog Zakona, odnosno bilo koji postupak predviđen ovim Zakonom oslobođen je plaćanja sudskih pristojbi.

Članak 12.

Člankom 12. prijedloga Zakona definiraju se posljedice primjene Zakona na način da je svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju ništetnog ugovora, a vjerovnik je dužan omogućiti dužniku punu restituciju na način predviđen u prethodnim člancima 6.i 7. ovog Zakona, a ako to nije moguće ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivu vraćanju, dužna je dati odgovarajuću naknadu u novcu prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke. Vjerovnik, kao nepoštena ugovorna strana koja je u svoje tipizirane

obrasce ugovora o kreditu stavljala nepoštene ugovorne odredbe, ima pravo samo na povrat glavnice isplaćene dužniku po osnovi ništetnog ugovora.

Članak 13.

Člankom 13. definira se primjera mjerodavnog prava i to da je za ugovore u smislu ovoga Zakona, isključivo mjerodavno pravo Republike Hrvatske, a sud će po tužbi za utvrđenje ništetnosti ugovora, ne ispitujući postojanje drugim zakonima propisanih pretpostavki primijeniti ovaj Zakon.

Ovaj Zakon je *lex specialis* i *lex posterior* u odnosu na Zakon o potrošačkom kreditiranju (NN75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, 52/16), Zakon o parničnom postupku (NN 53/19, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 57/11, 25/13, 89/14), Ovršni zakon (112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17), Zakon o sudskim pristojbama, Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, 88/01 – ZOO/91), te Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 – ZOO/05) te stoga ima prednost u primjeni u odnosu na iste.

Članak 14.

Člankom 14. propisuje se da Zakon ne utječe na dužnikova prava propisana posebnim zakonima ako su ona za njega povoljnija.

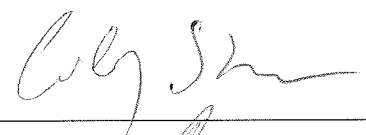
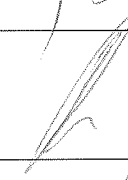
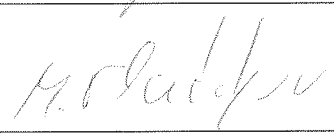
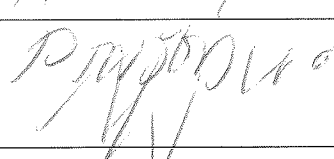

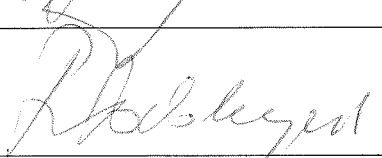
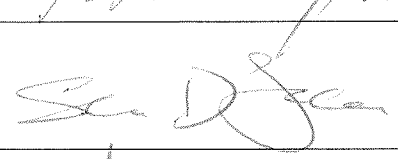
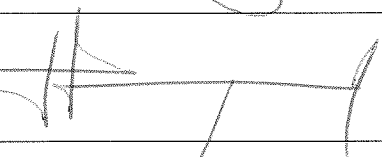
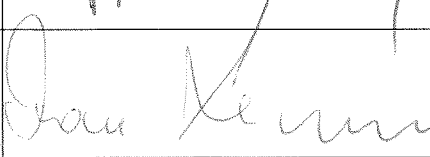
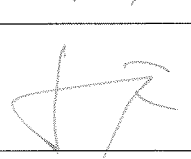
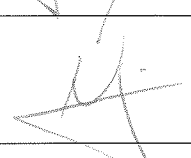
Članka 15.

Člankom 15. definira se da ugovori o kreditu kojim je isključivo ugovorena primjena prava strane države u smislu ovoga Zakona sklopljeni do dana primanja Republike Hrvatske u Europsku Uniju između dužnika sa prebivalištem/sjedištem u Republici HRvatskoj i stranog vjerovnika koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj, ništetni su od trenutka njihova sklapanja s posljedicama iz. ovoga Zakona.

Članak 16.

Predloženim člankom definira se stupanje na snagu Zakona.

Potpisi za hitni postupak temeljem članka 204. Poslovnika Hrvatskog sabora – KONAČNI
 PRIJEDLOG ZAKONA O REGULIRANJU POLOŽAJA UGOVORNIH STRANA U UGOVORIMA
 SKLOPLJENIM SA STRANIM VJEROVNIKOM

BROJ	IME I PREZIME	POTPIS
1.	MIMO BOG	
2.	STEVO CULES	
3.	ANTE PRAMIC	
4.	MARIKO RANOKRJEV	
5.	FELJTA GURANI	
6.	GORAN ACEVIC	
7.	ROBERT BAO LJAJIC	
8.	SLAVEN DOBRVIC	
9.	ZAVNO HANZENOVIC	
10.	Ivan Lovricuovic	
11.	SOKJA CUDIC	
12.	NIKOLA YKIROJA	
13.	INES STRENYA	